

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 3 złr. 25 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 2 kr., następnie po 3 kr. m. k.

Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Niemce. — Królestwo Polskie. — Księstwa naddunajskie. — Azya. — Afryka. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej pocztą. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące z Wiednia. — Regulamin służby najmnej. — P. Lesseps przybył z Egiptu.)

Wiedeń, 1. marca. *Gazeta pragska* pisze z dnia 28. lutego. Wczoraj w południe zwiadał Jego c. k. apost. Mość w towarzystwie Jego Excelencyi pana namiestnika barona Meesery dom roboty przymusowej na Hradczynie. Wewnętrzne urządzenie domu zjednało przytem najlaskawszą pochwałę Jego c. k. apost. Mości.

Dziś raczył Jego ces. Mość udzielać najlaskawiej posłuchania prywatne, później zaś udał się na podwórzec bubenckiej kolei ze laznej, ażeby powitać Jego królewska Mość Króla Saksonii. Jego królewska Mość przybył osobnym pociągiem bubenckiej kolei żelaznej o godzinie 11., i udał się wprost do pałacu arcybiskupiego, gdzie przyjął najlaskawiej przyrządzone dla siebie pomieszkanie. Jego królewska Mość powitany był poprzednio na polecenie Najjaśniejszego pana w Bodenbach od Jego Excelencyi fml. barona Kellner v. Köllenstein drugiego adjutanta Jego cesarskiej Mości.

J. M. Król saski wysłał był przedwczoraj jeszcze swego adjutanta jenerał-porucznika Richard do Pragi, ażeby złożyć powinnowania swe Ich cesarskim Mościom Cesarzowi Ferdynandowi i Cesarzowej Maryi Annie przy uroczystości Ich srebrnego wesela.

Dziś w wieczór o godzinie siódmej powtórzone będzie wczorajsze przedstawienie teatralne na korzyść ubogich. Jutro przedstawioną będzie z najwyższego polecenia przy rzesistem zewnętrznem oświetleniu gmachu teatralnego opera „Der Tannhäuser.“

— Do przedstawienia, które się odbyło w niemieckiej sali w Pradze na cześć srebrnego wesela Ich Mości Cesarza Ferdynanda i Cesarzowej przyczynili się z grona szlachty w pierwszym tableau hrabina Klotylda Clamm, Rozyna Czernin, baronowa Zedwitz, księżę Arenberg, księżę Rohan, hrabiowie Ernest Waldstein, Nostiz, Ledebour, Auersperg, Harach, Forgach; a w drugim tableau hrabiny Thun, Nostiz, Altan tudzież hrabiowie Czernin i Bergen.

— Zapowiadają reorganizację gwardyi nadwornej, która obejmować także ma włoską gwardyę przyboczną.

— Do Wiednia przybył z Paryża bankier André, ażeby brać udział w przyszłych obradach nad włoskimi kolejami żelaznymi.

— Ministerjum skarbu kazało zaprowadzić w Dembicy w Galicyi ekspozyturę głównego urzędu celnego.

— W ministerjach przynależnych wypracowują wniosek nowej ustawy o rekrutacji, która na przyszły rok będzie obowiązująca. Mają przy tem głównie na względzie zaprowadzić jednostajność postępowania we wszystkich krajach koronnych.

— *Litogr. koresp. austr.* donosi: Na Węgrzech ogłoszono teraz prowizoryczne rozporządzenie czyli regulaminu na służbę, który z dniem 1. października 1856 ma wejść w wykonanie. Zestawiono i wyjaśniono regulaminem tym w sposób dokładny warunki i stosunek zachodzący między chlebodawcą a sługą. Z wielkim też na przyszłość pożytkiem zaprowadzono takzwane książeczki służebne, lepsze od zaświadczeń zwyczajnych dlatego, iż zawierają ewidencję całej przeszłości tego, co się stara o służbę, gdy przeciwnie musiał chlebodawca potąd częstokroć poprzestawać na okazywanych mu zaświadczeniach z czasów służby ostatniej. Książeczki te ułatwiają również i zwierzchnościom prowadzenie urzędowego rejestru służących. Całe rozporządzenie składa się ze 43 paragrafów; osnowy niepodobna podać tu w skróceniu, ale uprzedzamy, że w regulaminie tym nie zapomniano bynajmniej o karności, aplikacji do tej lub owej służby i o zachowaniu porządku ścisłego. Względem terminu wypowiedzenia służby postanowiono, że przy całorocznem zobowiązaniu się do służby wypowiada się sześcioma tygodniami naprzód, a w każdym innym wypadku dwoma tygodniami. Sprawy pochodzące ze stosunków służebnych nie zupełnie sądowych należą do zwierzchności politycznej, przyczem *Stuhlrichter* delegować może

w tym względzie zwierzchność gminy; w razie zaś, gdyby chlebodawcom przypadła jurysdykcyja z tytułu dawniejszego jej wykonywania, mają się sami zająć załatwieniem tej sprawy.

— Z **Tryestu** donoszą z 28. lutego. P. Lesseps przybył tu z Aleksandryi. Rozsiane w Tryeście pogłoski o powstaniu w Egipcie okazały się bezzasadna. — Fracht ładowy zmniejszono we wszystkich kierunkach o 6 krajearów od cetnara. Ceny bawełny, wełny, oliwy, spirytusu, pszenicy i kruszczów zuów nieco niższe. — Dnia dzisiejszego wyprawiono ucztę na przyjęcie p. Lesseps. — Posłowie holendersey Lynden i Hardenbrog przybyli tu paropływem Lloyd'a „Bombay“ z Japonii na Aleksandryę.

Ameryka.

(Sprawy w senacie. — Jenerał Cass złożył rękę. — Spokój w Nikaragwii. — Ułazki z Indyanami. — Rozterki w Kansas. — Potoczne. — Domowe zamieszki i bezrządy w Meksyku.)

Nowy Jork, 12. lutego. W senacie w Washingtonie przedłożył Cass wniosek względem wzmocnienia floty wojennej. Oprócz tego zażądał od ministra wojny sprawozdania o tem, czy założenie nowych fortyfikacyi dla obrony warsztatów okrętowych w Nowym Yorku i Brooklynie jest potrzebne, i jakiego rodzaju byłyby te fortyfikacye. Potem wszczął pan *Wilson* nanowo debatę nad kwestyą centralno-amerykańską. Mowca oświadczył, że obawa wojny między Anglią i Ameryką wcale jest bezzasadna. Co się tyczy traktatu Clayton-Bulwera, pociągnął on wprawdzie za sobą bardzo rozwickłe korespondencye i nieskończone wyjaśnienia; ale to też jest w istocie jedyny jego rezultat, gdyż zresztą niezafatwił ani jednej kwestyi spornej i niedokonał tego, czego naród amerykański po nim się spodziewał.

Sadzi zresztą, że rząd amerykański dał się przy tych negocyacyach uwikłać, i że Stany zjednoczone do brzeby zrobiły, gdyby umowę tę ogłosiły za nieważną. Przynajmniej całe postępowanie Anglii upoważnia je do tego. Ameryka centralna nie ma się czego obawiać Anglii, chociażby państwo to wysłać tam miało największą jaką tylko zdoła liczbę Anglo-Sasów. Staliby się oni niezawodnie dobrymi obywatelami amerykańskimi, jakby tylko Unia zajęła kraje te w swoje posiadanie. Następnie oświadczył mr. *Mason*, że rozpoznawanie kwestyi tej raczej by utrudniło niż ułatwiło rozwiązanie sprawy zachodzącej. *Butler* popierał także zdanie *Wilsona*, że z nieporozumień tych do wojny nie przyjdzie. Wykład amerykański umowy wspomnianej uważa za właściwy, z tem wszystkiem doradza, by miasto wszelkiej dyskusyi dalszej w senacie odesłano rzecz tę do wydziału spraw zewnętrznych. Mr. *Foot* oświadczył, że Clayton chciał rzeczywiście poruszyć kwestyę centralno-amerykańską, lecz dla przypadkowej słabości nie mógł tego dokonać. Dalsze rozprawy odroczone na później.

— Jenerał Cass spadł ze schodów w urzędzie patentów i zламаł rękę. — Minister Marcy wzbrania się zawsze jeszcze uznać pułkownika French posłem Nikaraguy. — Do 300, jak się zdaje, bardzo ubogich ludzi odpłynęło do Punta Arenas, by się zaciągnąć pod sztandary Walkera w Nikaraguy. Rząd nierobił im żadnych przeszkód. W Nikaraguy panuje spokój. Rząd tamtejszy zerwał stosunki z pułkownikiem Wheeler, posłem Stanów zjednoczonych. — Ochotnicy amerykańscy w Wallawalli, w państwie Oregon, stoczyli znowu potyczkę z Indyanami, w której 23 Amerykanów zabito i raniono. — Konwent państwa Alabama powziął uchwałę, która kongresowi odmawia prawa, wydawać dekreta w sprawie niewolnictwa. — Prezydent Pierce wydał drugie poselstwo w sprawie zaburzeń w Kansas. Wzywa w niem wszystkich dobrze myślących obywateli, żeby czuwali nad zachowaniem ustaw i niedozwalali mieszkańcom innych państw mieszać się bezprawnie do spraw krajiny Kansas.

— W Meksyku nie uśmierzyły się jeszcze rozruchy i zamieszki domowe. Comonfort naruszył nietykalne dotąd przewileja duchowieństwa, wielką więc wznicił ku sobie nienawić. Na czele jego przeciwników stoi Haro-y-Tamirez, który chce obalić rzeszposolitą a obwołać cesarstwo. Cesarzem miałyby być August syn Iturbida. Jeżeli zaś wzbraniał się August przyjąć korony, nately gotów ją przyjąć sam pan Haro-y-Tamirez. Nie nastąpi to wprawdzie tak łatwo i prędko, zawsze jednak ucierpi na tych zamieszkach dobro kraju. Kreole poczynają się przekonywać wszędzie, że nie mogą się utrzymać o własnych siłach, wabia więc wszelkimi siłami nowych przychodni z Europy. Jeden z meksykańskich przewodzców jenerał Vidaurri zajął w zachodnich stronach państwa zupełnie niezawisłe

stanowisko i chce w państwie Nowy Leon i Tamaulippas osiedlić koniecznie 50 do 100.000 Niemców, którym rozliczne obiecuje korzyści i przywileja.

Anglia.

(Początek londyński: Sprawy parlamentu z 26. lutego. — Kuryery między Paryżem a Londynem. — Wykaz bankowy. — Potoczne. — Dawny obyczaj wojskowy przywołany. — Nowa flotyła.)

Londyn, 27. lutego. *Morning Post* wyraża się dziś po raz pierwszy z wielką otuchą i prawie z pewnością o bliskim zawarciu pokoju. — Hrabia Persigny dał wczoraj świetny bal, na którym się znajdowali książę i księżniczka Cambridge. — Towarzystwo parowej żeglugi otrzymało od rządu zlecenie przygotować na dzień 3. marca cztery wielkie parowe okręta do transportu żołnierzy i koni. Na warstatach w Devontport budują dwie nowe fregaty o 50 działach. Jedna spuszczonea będzie z warstatu w połowie marca. Przy arsenał w Pembroke stawiają nową baterię, która ma być uzbrojona w siedem dział najeźszego kalibru. — Do Woolwich nadszedł list od generała Daeres, komendanta artylerji angielskiej w obozie pod Sebastopolem z doniesieniem, że 17 kompanii korpusu oblężniczego dnia 5. lutego miało odpłynąć z powrotem do Anglii.

— Na posiedzeniu izby wyższej dnia 26. b. m. odczytano na wniosek Lorda Kanclerza po raz pierwszy dwa bile tyczące się niektórych zmian w angielskim prawodawstwie handlowym. Posiedzenie izby niższej odroczyło się wczoraj bez głosowania. Debaty toczyły się o wniosek rządu, ażeby niektóre miejscowe opłaty celne od okrętów częścią zniesiono częścią zredukowano i oddano pod administrację państwa. Prawo poboru tych cel nadawano w dawnych czasach przy rozmaitych sposobnościach miastom i miasteczkom, które albo same posiadają port morski u wybrzeża, albo położone są nad zatoką, lub też przy ujściu jakiej rzeki. Cła te pobierają się po większej części od przejeżdżających tylko okrętów a dochody idą nie na naprawę portu lub koryta rzeki, lecz na rzecz gmin lub osób prywatnych. Gminy więc takich uprzywilejowanych stacy, zdzierzały przejeżdżające okręta handlowe mając za sobą prawo. Przeciw tym nadużyciom wniósł rząd propozycję. Ale izba, jak dalece się okazuje z wczorajszej dyskusji, niechce wchodzić w szczególności i odrzuca co do zasady wszelkie wdawanie się rządu w tę sprawę. Sir Ferd. Thesiger oświadczył, że wniosek rządu jest targnięciem się na prawo własności wolnych gmin, nieprawym zamachem na najdroższe swobody ludu itp. Wielu mowców przemawiało w tym duchu, tak że rząd przewidując iżby przy głosowaniu został w mniejszości tak jak niedawno w izbie wyższej w kwestyi dziedzicznego parostwa, cofnął wniosek. — Wnoszą z tego, że rząd może w krótko będzie zmuszony rozwiązać parlament.

— W całym przeszłym tygodniu nie było ani jednego dnia, w którymby żąd do Paryża nie odjeżdżał kuryer gabinetowy, i przedsięwzięto środki, ażeby ten codzienny odjazd kuryerów odbywał się tak długo, dopóki paryskie konferencje trwać będą.

— Rozkaz dzienny generała Codrington do angielskiego wojska, datowany z Bałakławy, oznajmia oficerom, ażeby się przygotowali do pochodu.

— Przywóz gotówki w przeszłym tygodniu wynosił 100.000 funtów, natomiast wywieziono z kraju około 650.000 funtów; między temi 100.000 funt. sztr. w złocie do Konstantynopola, a 480.000 funtów w srebrze do Oryentu.

— Okólnik lordów admiralicyi poleca zostającym w służbie oficerom marynarki, by dla dobrego przykładu dla majtków i żołnierzy szeregowych pogolili wąsy i brodki. — W 14 dniach lub najdalej w 3 tygodniach ukończonych będzie 250 nowych łodzi kanonierskich i moździerzowych. Słychać, że cała ta flotyła ustawi się w paradzie wzdłuż północnych wybrzeży wyspy Wight tak, że lewym swem skrzydłem przemknie się po pod okna królewskiego zamku wybrzeżnego w Osborne, prawem zaś posunie się ku Ryde naprzeciw Portsmouthu. Widowisko to zwabi niezawodnie tysiące ciekawych z Londynu.

Francya.

(Składki wojskowe. — Przesłoga konkurentom wystawy. — Zawieszenie broni. — Ambasador w Hiszpanii. — Legja angielsko-niemiecka. — Fortyfikacje Mikołajewa. — Posiedzenia kongresu. — Potoczne. — Obrady kongresu.)

Paryż, 27. lutego. Według ogłoszenia ministra wojny w *Monitorze* wpłynęło dotychczas na sieroty i wdowy po wojskowych armii orientalnej 1,379.071 franków. — Pod napisem „Powszechna wystawa r. 1855” zawiera *Monitor* notę, w której zwraca uwagę na to, że spekulanci codziennie sprzedają medale na pamiątkę powszechnej wystawy z wyciśniętem nazwiskiem expozytorów. Te medale różnią się naturalnie od medalów, które przyznał sąd przysięgłych a do których przyłączone są dyplomy. *Monitor* ostrzega przeto od nadużyć z takimi podrobionymi medalami i dodaje, że rząd uczynił stosowne kroki do zapobieżenia oszukaństwu. — Słychać, że rozkazy względem zawieszenia broni wysłano z Paryża do Oryentu już dnia 24. wieczór, t. j. w dzień przed powzięciem uchwały konferencyi. — Sądzą, że na miejsce słabowitego margrabi Turgot, generał Canrobert mianowany będzie francuskim ambasadorem w Madrycie. — Tutejszy sąd policyjny skazał dwóch pisarzy za obelgi Cesarza i podburzanie do nienawiści przeciw rządowi na 12 i 13 miesięcy więzienia i na 500 franków kary pieniężnej. — Dziś rano poprzybijano na rogach ulic wielkie niemiecko-francuskie plakaty z uwiadomieniem, że biuro werbownicze do legji niemiecko-angielskiej zawsze się znajduje na przedmieściu St. Martin pod numerem 14. Na rękę dają 150 franków, mianowicie 75 franków na

mandar a 75 franków na dowolne wydatki. Po ukończonej służbie otrzymuje żołnierz czteroczynną płacę i wolno mu wrócić do domu; może także kosztem rządu angielskiego emigrować do Ameryki.

Ministryalny dziennik *Pays* ostrzega, ażeby niewierzono ślepo pogłoskom dziennikarskim. Tak n. p. fałszywa jest wiadomość, jakoby p. Brunow otrzymał doniesienie telegraficzne, że Rosya gotowa jest zburzyć fortyfikacje Mikołajewa. *Pays* dodaje: Powtarzamy, że gabinet rosyjski, który szczerze przeprowadzić chce trzeci punkt gwarancyi, niezamierza utrzymywać zakłady wojskowe i arsenały morskie w Mikołajewie. Ale zmyśloną jest rzecz, jeżeli kto mówi o zburzeniu portu, który chociażby tylko był handlowym, zawsze bardzo ważnym jest dla Rosyi i ma także znaczenie strategiczne.

Dziennik *Patrie* ogłasza następujące sprostowanie: „Niektóre dzienniki oznajmiły mylnie, że posiedzenia kongresu odbywać się będą trzy razy na tydzień i w pewnych dniach. Na wypracowanie protokołów każdego posiedzenia potrzeba pewnego czasu i łatwo pojąć, że członkowie kongresu zebrać się niemogą dopóki ta praca zupełnie niejest ukończona. Nieoznaczono przeto pewnego dnia na każde posiedzenie.”

— *Monitor* donosi o otwarciu kongresu na dniu 25. z. m.: „Dziś o godzinie pierwszej po południu odbyło się pierwsze posiedzenie kongresu.” — Narady trwały do pół do piątej. — Uchwalono, ażeby między wojującymi państwami zawarte było zawieszenie broni, które skończy się prawnie dopiero z dniem 31. marca. Rozjem ten pozostaje bez wszelkiego wpływu na toczącą się wojnę morską. — Czytamy w *Constitutionnelu* pod dniem 26. lutego: Dziś nie będzie posiedzenia kongresu, uznano potrzebę, pozostawić po każdej naradzie jeden wolny dzień przerwy, ażeby tem snadniej ułożyć protokoły, które przed podpisem otrzyma jeszcze każdy pełnomocnik do przeglądu. Konferencje będą odbywać się tymczasem co poniedziałek, środę i piątek. Dyrektor politycznego wydziału w departamencie spraw zagranicznych pan Benedetti będzie się obecnie sam jeden zajmował układaniem protokołów.

Szwajcarya.

(Obrady nad zniesieniem kary śmierci za złodziejstwo trzykrotnie. — Bióra meteorologiczne.)

W Argowii zaproponowała rada rządowa powtórne obrady nad ustawą kryminalną, by zniesić karę śmierci za trzeci raz złodziejstwa a natomiast by zaprowadzić zaostrożoną karę kajdan.

Rada federacyjna postanowiła na sprawozdanie swego departamentu pocztowego i budowniczego przychylić się do życzenia Berneńskiej sekcji towarzystwa badaczy natury i w niektórych biurach telegraficznych odbywać postrzeżenia meteorologiczne. Zatrudnienie to będzie wymagać nie wielkiej pracy urzędnika przy telegrafach, a koszta przypadną na towarzystwo badaczy natury.

Niemce.

(Książę Wilhelm Radziwiłł z gratulacjami do Pragi. — Rada kościelna ewangelików o małżeństwie rozwiedzionych. — Sejm bawarski odroczone. — Obroty handlu w obrębie związku celnego.)

Berlin, 26. lutego. Generał piechoty i komenderujący generał czwartego korpusu armii książę Wilhelm Radziwiłł udał się w towarzystwie swego syna lejtnanta księcia Radziwiłła dzisiaj rano do Pragi. Zawiezie gratulacje Ich Mości Króla i Królowy w pamięć obchodu srebrnego wesela Ich Mości Cesarza Ferdynanda i Cesarzowej Maryi Anny.

Spem. Ztg. donosi, że ewangelicka wyższa rada kościelna wytoczyła znowu przed swoje forum kwestję względem związków małżeńskich osób rozwiedzionych, i ma nastąpić nowy przepis, zawierający uzupełnienie wydanego w przeszłym roku rozporządzenia, i będzie rozesłany do konsystorzów, które za pośrednictwem superintendentów podadzą go do wiadomości księży.

Mnichów, 25. lutego. Królewskim dekretem odroczone sejm aż do 30. kwietnia.

— Z wydanego temi dniami przeglądu oclonych przy wprowadzeniu albo uwolnionych od opłaty przedmiotów w obrębie celnego związku od pierwszego aż do trzeciego kwartału 1855, zamieszczamy niektóre porównawcze podania o uzyskanych w tym przeciągu czasu przychodach. Celny przychód ostatniego roku w porównaniu z przychodem w trzech pierwszych kwartałach roku 1854, okazuje przewyżkę 2 milionów 741.184 lalarów. Przewyżka ta powstała z większego przychodu cel z przywozu w kwocie 2,584.070 talarów, i cel z wywozu w kwocie 184.072 talarów, z których na cło transito czyli przejezdne przypada mniejszy przychód w kwocie 26.988 talarów. Co się tyczy powiększenia przychodu w pojedynczych państwach związkowych, tedy najznaczniejszym okazuje się przychód w Hanowerze, gdzie się podniósł prawie o połowę przeszłorocznej kwoty. Również w Prusiech, Saksonii, Wirtembergii, Badeniu, Hesyi, Turynii, Brunświku i Oldenburgu przewyższyła przeszłoroczna kwota cokolwiek więcej niż dziesięć procent, gdy przeciwnie w innych państwach związkowych nie osiągnął większy przychód tego procentu. Ten wzrost przychodu wynika częścią z potrzeby zapelnienia znowu znacznie wypróżnionych magazynów, częścią ztąd, że stosunki wojenne sprowadziły z sobą niezwykajny obrót handlowy. Z przeglądu przedmiotów oclonych okazuje się, że najwięcej dochodu przyniosło cło od surowego cukru w rafineryach związkowych, od surowej kawy, łuszczonego ryżu, od liści tytoniowych, od surowego żelaza, łoju, oliwy w beczkach, towarów wełnianych i jedwa-

nych. Między pojedynczemi prowincjami Prus okazuje się znowu w Prusiech wschodnich bardzo znaczne powiększenie przychodów cła wchodowego. Większy luboć nieznacznie był przychód także w Pomeranii, Brandenburgi, Saksonii, Szlasku i Westfalii; liczone na przeszło 10 proc. Tego procentu nieosiągnięto w Prusiech zachodnich i w prowincyi nadreńskiej. Prowincya Poznańska miała 4 procent mniej cła wchodowego, niż w tym samym przeciągu czasu roku przeszłego. — W cłach wchodowych okazał się, jak wyżej namieniono, naprzeciw trzem pierwszym kwartalom roku 1854 mniejszy przychód w kwocie 26.958 talarów. Z tego przypada na wschodni związek 16.925 tal., a na zachodni 10.033 talarów. Mniejszy przychód w związku wschodnim pochodzi najszczególniej z niepomysłnych rezultatów przychodowych w prowincjach Brańdenburga i Pomeranii, a najgłówniej jego przyczyną jest zmniejszony wywóz szmat. Podobnie w zachodnim związku pochodzi mniejszy przychód głównie ze zmniejszonego wywozu gałganów. Większy przychód w cłach za przejezdne wynosi naprzeciw przeszłego roku 184.072 talarów. Z tego przypada 179.586 tal. na związek wschodni, a 4486 tal. na zachodni. Większe przychody cła za przejezdne w związku wschodnim powstały, że się ruch handlowy wzmógł w Prusiech wschodnich. Po nich najznaczniejsze przychody były w Szlasku i w Prusiech zachodnich, równie jak w królestwie Saksonii. Podobnie w prowincjach Brandenburga, Pomeranii, Poznania i Saksonii liczone chociaż mniej znaczne powiększenie się przychodu, co należy przypisać nietylko ożywionym wewnątrz stosunkom handlowym, lecz głównie powiększonemu handlowi przejezdnemu do Austrii i Polski. W zachodnim związku okazał się najznaczniej większym przychód w Hanowerze.

Królestwo Polskie.

(Reforma w poborze żołnierza.)

Gazecie szlaskiej donoszą z Warszawy pod dniem 24. lutego, że rozpoczęte jeszcze za życia księcia Paszkiewicza narady nad reformą w poborze żołnierza w Polsce odbywać się będą teraz nawiązano dwa razy na tydzień pod przewodnictwem księcia Gorczakowa i za współudziałem hrabi Krasińskiego i księcia Lubomirskiego.

Księstwa Naddunajskie.

(Rozporządzenie względem piekarzy.)

Z Bukaresztu donoszą pod dniem 26. stycznia (7. lutego). Od dawna już oburzało publiczność naszą postępowanie piekarzy, którzy mimo bacznego nadzoru policyi, częstej konfiskacji pieczywa i surowych kar pieniężnych nie przestają oszukiwać publiczność tak na wadze jakoteż na gatunku chleba. Magistrat wydał więc następujące rozporządzenie:

„Ażeby zapobiedz wszelkiemu oszustwu piekarzy, położyc tamże niepomiarkowanej ich chciwości i zaspokoić słuszne wymagania i żądoby publiczności, będzie odtąd wszystek lichej chleb pytlowany sprzedawany na drugi dzień po cenie chleba razowego, zły zaś chleb razowy w połowie stale oznaczonej ceny. Jeżeli zaś chleb biały lub razowy nie będzie miał wagi jednej oki, natędy będzie równie na drugi dzień sprzedawany o połowę ceny taniej. Sprzedaż ta będzie odbywać się dla tem silniejszego przykładu na miejscach publicznych w obecności urzędników policyjnych i magistratualnych.“

Azya.

(Oświadczenie w rządowej gazecie perskiej względem Dost Mohameda. — Powstanie chińskie. — Przystęp do rzeki Amur warowny. — Wiadomości z Indyi.)

Wychodząca w Teheranie gazeta urzędowa pisze pod dniem 9. grudnia: „Pokazuje się z autentycznych wiadomości, które otrzymał rząd z Chorassanu, że Emir Dost-Mohamed-Chan, Serdar Kabulu zdorzął za pomocą swych sąsiadów i sprzymierzonych całe państwo Kandahar, teraz zaś zamierza obrócić się ku Teheranowi, aby opanować i tę prowincję. Dla utrzymania jednak spokoju wewnątrz państwa, mianowicie w prowincyi Chorassan poczytuje rząd perski za swą powinność stawić opór Dost-Mohamedowi we wszelkich jego wyprawach na kraje sąsiednie. Według otrzymanych urzędowych wiadomości nieodpowiadają wcale źródła i środki Dost-Mohameda zamierzonym działaniom wojennym, tem więcej, gdy rząd nasz okazuje się wielce niechętnym podobnym zdobywczym wyprawom. Zdaje się więc, że Dost-Mohamed zamysła pod pozorem wyprawy na Herat zamącić spokój prowincyi Chorassan, a może nawet i Beludżistanu, Kermanu i innych sąsiednich okolic. Ztąd też nie może wcale rząd perski pozostać w obec podobnych zdarzeń obojętnym widzem, i poczytuje za stosowne wysłać wojsko swe do Heratu, ażeby bronić go od wszelkich najazdów Dost-Mohameda i zatrzymać aż do dalszego stanowczego rozstrzygnięcia powagę teraźniejszego władcy. Lecz krok ten nie zmienia w niczem neutralnej polityki Persyi co do państw sprzymierzonych, nie może przeto z tego względu najmniejszej wzniecać obawy.“

— Według listów, które otrzymał dziennik *Univers* z Hong-Kong z dnia 14. grudnia, nie przytłumiono jeszcze powstania w wielu prowincjach niebieskiego państwa. Stronnicy herszta powstańców Tai-Ping-Wanga przeciągają w licznych tłumach niektóre strony i wicherzą dotąd porządek i spokojność. — Fregata angielska „Sybille“, która krążyła na wodach północnych, próbowała wejść na wody Amuru, gdzie skryła się, jak wiadomo, eskadra rosyjska. Lecz Rosyanie oszańcowali się tak silnie u ujścia rzeki, że po kilkukrotnych daremnych usiłowaniach i stracie kilku ludzi widział się kapitan Sibilli zmuszonym zaniechać zamiaru.

— Z Indyi wschodnich doniesienia mniej ważne. Ceny indygu wszędzie podskoczyły. Barka austriacka „Sovrano“ odpłynęła z Ładunkiem z Kalkuty do Bombaju. Pożar zniszczył większą część miasta Makao. — Dla lepszego poparcia interesów angielskich w Persyi wysłano do zatoki perskiej dwa paropływy angielskie: „Ajda“ i „Victoria“.

Afryka.

(Rząd egipski nie uznaje banku of Aegypt.)

Z Alexandrii donoszą z 21. lutego: Rząd egipski nie uznaje tytułu „Bank of Aegypt“ i odmawia mu wszelkiej z swej strony protekcyi i przywilejów.

Z teatru wojny.

(Korespondencya z obozu.)

Korespondent dziennika *Daily News* donosi z obozu sebastopolskiego, że wszystkie przygotowania do wysadzenia w powietrze baterii kwarantany, tudzież szanów nadbrzeżnych i innych głównych budowli są już zupełnie ukończone. Anglicy zburzyli dnia 15. lutego w południe cały szereg domów w tak zwanym okręgu kasarni, a niebawem wysadzą znowu drugi szereg wraz z okazałą terasą. Wkrótce więc pozostaną z całej Korabelny same tylko zgłiszczca i popioły. W obozie dowiedziano się przez szpiegi, że silny oddział Rosyan wyruszył z południowych warowni do Symferopolu, ztamtąd zaś uda się prawdopodobnie do Perekopu. W ogóle miało do 25.000 żołnierza rosyjskiego opuścić swe dotychczasowe stanowisko w północnej części Sebastopola i na wyżynach Mackenzie. Francuzi pracują nieustannie nad wzmocnieniem swych stanowisk w okolicy Kamieszy i Karaczu. Teraz już są okopy i szanice tak daleko posunięte i tak silnie obwarowane i uzbrojone, że niepodobna prawie uwierzyć, iż to wszystko mogło stać się w tak krótkim przeciągu czasu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 1. marca. *Constitutionnel* sądzi, że zawieszenie broni zapewne nie będzie przedłużone. — *Independance belge* donosi z Paryża: Na drugim posiedzeniu konferencyi toczyła się żywa dyskusya, jednak nie przyszło do porozumienia. Główne trudności zachodziły co do Bomarsundu i Karsu. Rosya odwoływała się do wielkich koncesyi, jakie już zrobiła, niechce przyjąć żadnego zobowiązania względem zaniechania fortyfikacji wysp alandzkich; żąda przytem wynagrodzenia za Kars nieoznaczając bliżej, w jaki sposób to wynagrodzenie ma być uskutecznione; jednak życzeniem Rosyi jest utrzymać w ogóle zasadę kompensacyi. Pełnomocnicy innych mocarstw niechcieli zgodzić się na to. Słychać, że Porta nie odstąpiła od żądania indemnizacyi wojennej, luboć nie ma nadziei uzyskać tego, co żąda. — Mimo to nie traci *Independance belge* otuchy, że rezultat konferencyi będzie pomyślny.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 4. marca. Spęd bydła rzeźnego na wczorajszym targu liczył 197 wołów, których w 10 stadach po 5 do 40 sztuk z Szczerca, Stryja, Rohatyna, Dawidowa, Żółkwi i Mikuliniec na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 125 sztuk na potrzeby miasta i płacono za sztuki, która szacowano na 325 więd. funtów mięsa i 27 funtów łożu, 68r.; wół zaś mogący ważyć 380 funt. mięsa i 65 funt. łożu, kosztował 86r.45k. mon. konw.

(Ceny targowe w obwodzie żółkiewskim.)

Żółkiew, 19. lutego. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne cerealiów i innych artykułów, jakie były w pierwszej połowie b. m. na targach w Żółkwi, Sokalu, Bełzie i Luboczowie: korzec pszenicy 12r.—9r.—9r.—13r.; żyta 9r.—7r.48k.—7r.—10r.; jęczmienia 6r.—6r.24k.—6r.—9r.; owsa 4r.—3r.36k.—3r.—4r.; hreczki 7r.—6r.24.—8r.—7r.36k.; kartofli 3r.12k.—3r.24.—3r.—4r. Cetnar siana 1r.6k.—1r.48k.—1r.20k.—1r. Sąg drzewa twardego 11r.—5r.43k.—6r.—7r., miękkiego 9r.—5r.26k.—5r.—6r. Funt mięsa wołowego 7k.—6k.—8k.—6¹/₂k. Garniec okowity 1r.25k.—1r.20k.—1r.20k.—2r. m. k.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomuniec, 26. lutego. Spęd bydła rzeźnego na dzisiajszym targu wynosił w ogóle 48 wołów. Z tych przedano trzy sztuki. Para kosztowała 150 zlr. m. k. a ważyła 700 funtów.

Kurs lwowski.

Dnia 4. marca.

	gotówka		towarem	
	zlr.	kr.	zlr.	kr.
Dukat holenderski	4	46	4	49
Dukat cesarski	4	47	4	51
Półimperyal zł. rosyjski	8	14	8	19
Rubel srebrny rosyjski	1	36	1	37 ¹ / ₂
Talar pruski	1	30 ¹ / ₂	1	32
Polski kurant i pięciozłotówka	1	10	1	11
Galicji. listy zastawne za 100 zlr.	87	10	87	35
Galicyskie obligacje indemnizacyjne	76	10	76	45
5% Pożyczka narodowa	84	80	85	80

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie Kredytowym.

Table with columns for 'Dnia 4. marca', 'Instytut kupił prócz kuponów 100 po', 'przedat', 'dawał', 'żądał' and a table with 'złr.' and 'fr.' columns.

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 29. lutego.

w przecięciu

Table listing various financial instruments like 'Obligacje długi państwa', 'Pożyczka z losami z r. 1834', 'Obl. wiedeński miejskiego banku' with their respective rates and values.

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 29. lutego.

w przecięciu

Table listing exchange rates for various cities like 'Amsterdam za 100 holl. złotych', 'Augsburg za 100 złr. kur.', 'Frankfurt n. M. za 120 fl.' etc.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 1. marca o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam — — Augsburg 103. — Frankfurt 102 1/2. — Hamburg 76. — Liwurna — — Londyn 10.12. — Medyolan 104 1/2. — Paryż 121 1/2. — Obligacje długi państwa 5% 83 — 83 1/2, detto 4 1/2% 72 3/4 — 73, detto 4% 65 3/4 — 66, detto 3% 49 — 49 1/2, detto 2 1/2% 41 1/2 — 41 1/2, detto 1% 16 1/2 — 16 3/4, detto S. B. 5% — —. Pożyczka narodowa 5% 84 1/2 — 84 1/2. Obligacje lomb. wen. pożyczki z roku 1850 5% 93 — 94. Obligacje indemn. nisz. austr. 5% 83 — 83 1/2; detto innych krajów koron. 76 — 80. Obl. Glogn. z wypłatą 5% 93 — 93 1/2. Detto Oedenburga. z wypł. 5% 91 1/2 — 92. Detto Peszt. 4% 93 — 93 1/2. Detto Mediol. 4% 90 1/2 — 91. Pożyczki loter. z r. 1834 22 1/2 — 228, detto z r. 1839 134 1/2 — 135, detto z r. 1854 108 1/2 — 108 3/4. Obl. bank. 2% 60 — 61. Akcy bank. z ujma z r. 1020 — 1022; detto bez

ujmy — —. Akc. esk. banku 93 1/2 — 94. Akcy c. k. uprzyw. towarzystwa kredyt. dla hnadlu i przem. 352 1/2 — 353. Akcy c. k. austr. uprzyw. tow. rząd kolei żelazn. po 200 złr. (500 frank.) 379 1/2 — 380. Pótn. kolei Ces. Ferd. 283 — 283 1/2. Detto Budzińsko-Lineko-Gmundzkiej 294 — 296. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 18 — 20; detto 2. wydania 25 — 30. Akcyi żeglugi par. 676 — 678; detto 11. wyd. —; detto 13. wydania 633 — 636; detto Lloyd 433 — 435. Akcy młyn parowego wiedeń. 99 — 100. Akcy Peszt. mostu łączuch. 60 — 62. Prior. obl. Lloyd (w srebrze) 5% 88 — 88 1/2. Pótn. noonej kolei 5% 85 — 85 1/2. Glognickie 5% 76 — 76 1/2. Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 82 — 82 1/2. Renty Como 13 — 13 1/2. Esterhazego losy 40 zł. 69 1/2 — 70. Windischgräza losy 24 1/2 — 24 1/2. Waldsteina losy 24 1/2 — 24 1/2. Keglevicha losy 11 1/4 — 11 1/2. Ks. Salma losy 39 3/4 — 40. St. Genois 39 3/4 — 40. Palfiego losy 40 — 40 1/2. Cesarskich ważnych dukatów agio 6 1/2 — 5 3/4.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 4. marca.

Oblig. długi państwa 5% 84 7/8; 4 1/2% —; 4% —; 4% z r. 1850 — 3% —; 2 1/2% —. Losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 136 1/2. Wiedeński miejski bank. —. Węgierski obl. kamery nadw. —. Akcy bank. 1032. Akcy kolei pótn. —. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 683. Lloyd 435. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcy niższ-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 480 złr. Amsterdam 1. 2. m. 85. Augsburg 102 3/4 3. m. Genua — 1. 2. m. Frankfurt 101 1/2 2. m. Hamburg 75 2. m. Liworno — 1. 2. m. Londyn 10 — 7. 1. m. Medyolan 103 l. Marsylia 120 1/2 1. Paryż 120 1/2. Bukareszt 267. Konstantynopol 500. Smyrna —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 77. Renty Como —. Pożyczka z roku 1854 111 1/2. Pożyczka narodowa 86 3/4. C. k. austr. akcy skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 383 1/2. fr. Akcy c. k. uprzyw. zakładu kredyt. 372.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 4. marca.

PP. Dobrzański Stanisław, z Daszawy. — Bocheński Alojzy, z Otynowic. Longchamps Winc., c. k. adjunkt sądu obw., z Tarnopola. — Czerkawski Ludwik, z Meryszczowa. — Udrycki Adolf, z Choronowa. — Łodyński Piotr, z Prusinowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 4. marca.

Hr. Golejewski Kornel, do Krzyweza. — PP Kurz, c. k. podporucznik, do Czerniowiec. — Skowroński Jan, c. k. adjunkt powiat., do Rudek. — Doliniański Seweryn, do Dolinian. — Paszkucki Ign., do Rzędowic. — Winnicki Ludwik, do Żurawna. — Mikołajewicz Józef, do Wiązowy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 3. marca.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Rows show data for 6. god. zrana, 2. god. popol., 10. god. wiecz. and a note on snow height.

TEATR.

Dziś: dnia 5. marca 1856 (na dochód JP. Smochowskiego), dramat historyczny w angielskim języku przez p. Planchée napisany, a z niemieckiego przez Szczęsnego Starzewskiego tłumaczony w 4 aktach: „Powrót Karola XII. do ojczyzny.”

KRONIKA.

Szczególniejszego rodzaju mgłę uważano w kantonie Berneńskim „Oberländer Anzeiger“ podaje następujące szczegóły: „W niedzielę, 10. b. m. pojawił się nagle w Grindelwald, ogromny czarny kłęb dymu, który się nagle spuszczał ponad Grat, a potem całą dolinę Grindelwald jak całun okrył. Najstarsi ludzie nie pamiętają nic podobnego. Złamnąd rozszerzyły się te czarne dymy po nad okoliczne wzgórza i doliny; im dalej się rozciągały i mieszały z powietrzem atmosferycznym, traciły swą czarną barwę i już w Büdeli i w dolinie Hasli okazywały się już tylko jako mgła szara, bez żadnego zapachu. Ale mieszkańcy z Grindelwaldu, którzy pod ową porę w okolicy Scheidegg byli postrzeżgli, że na górze powietrze to zapierało im oddech, podczas gdy powszechnie u nas wiadomo, że człowiek przy zwyczajnej atmosferze, w pewnej wysokości łatwiej ma oddech, niż w dolinie. Nie ulega żadnej wątpliwości, że fenomen ten zostaje w ścisłym związku z ważnymi zjawiskami natury, które od sześciu miesięcy okolice Viap przerażają.”

— Starożytności assyryjskie, które podczas transportu rzeką Eufratem zatopione w pobliżu Baasry i w błotach ugrzęzły, wydobyto teraz na wierzach bez żadnego uszkodzenia, a przewieziono okrętem do Francji. Zajmował się tem z polecenia rządu oficer od inżynierii Messoud Bey, rodem Belgijczyk, który w stopniu podpułkownika zostaje w służbie tureckiej i przynajmniej, dodaje korespondent, że się dobrze i sumiennie z tego zadania wywiązał. Dla lepszego ocenienia prac i usiłowań jego wspomnieć musimy, że największy z wydobytych z wody kociołów waży 36.000 kilogramów, i że w tych rajach na-pół barbarzyńskich brak jest materiału potrzebnego do windowania

tak wielkiego ciężaru, jak na przykład drzewa, powrozów, łańcuchów i i. p. — Pozostało teraz jeszcze wydostać z zatopu ładunek okrętu, który zatonął pod Kumak, u stoku obu rzek: Eufratu i Tygru. — W pobliżu Saidy, a dawniej Sydonu, gdzie roku zeszłego odkryto ważne rzeczy do dziejów fenickich, kopano bez przerwy i z wszelką usilnością, a niedawno odkryto nowe dwa przepyszne sarkofagi. Nie mają one wprawdzie żadnych napisów, jak naprzykład sarkofagi wykopane roku zeszłego, lecz są nierównie piękniejsze i wykute z białego alabastru. Wieko u obu tych sarkofagów ma piękne rzeźby z wizerunkiem nieboszczyka. Spodziewać się, że prace te uwiecznione tak pomyslnym skutkiem nieustaną i nadal, i że ta klasyczna ziemia cywilizacji odwiecznej wyłoni z wnętrza swego liczne jeszcze zabytki starożytności, które od kilkunastu już wieków w niej się ukrywały. Znaleziono też bardzo wiele łaźnawic i sarkofagów z gliny palonej, a mianowicie w skłopieniach grobowych odkopanych jeszcze roku zeszłego. Są one jawnym tego dowodem, że sztuka wyrabiania i wypalania naczyń glinianych kwitnęła u starożytnych Fenicyan. Monet i kosztowności z kruszców lub kamieni drogich nigdzie nie znaleziono; jest to dowodem, że grobowce przetrzasano i odbierano już w czasach najdawniejszych.

— Za postęp w medycynie uważają, że Paryż dał dyplom doktoratwa pani Elżbiecie Blackwell, Angielce z Bristolu. Poświęciła się teraz za powrotem praktyce lekarskiej i leczy słabości kobiet i dzieci.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 10. Rozmaitości.